

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Anstryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Anstryacka.

Rzecz urzędowa.

We włości Korszów, obwodzie Kołomyjskim, założono regularną, wspólną gminom Korszów i Liski szkołę trywialną, a na wyposażenie jej przeznaczono następujące składki:

Gmina Korszów obowiązała się na utrzymanie nauczyciela po wieczne czasy płacić rocznie 100 złr. m. k. w gotówce, a gmina Liski od czasu przyłączenia się do szkoły Korszowskiej rocznie 30 złr. w gotówce.

Jeżeliby zas każdoczesny nauczyciel przy obowiązku szkolnym załatwiał także sekretaryat czyli pisemne sprawy gminy, tedy Korszów będzie mu płacić rocznie 140 złr., a gmina Liski rocznie 60 złr. m. k. w dotacyi.

Oprócz tego obowiązują się obydwie rzeczony gminy znajdujący się już w Korszowie budynek szkolny najdalej na przyszły rok rozszerzyć dobudowaniem obszernej izby szkolnej, zaopatrzyć w potrzebne porządki, i utrzymywać w dobrym stanie budynek szkolny, również jak porządki szkolne.

Następnie właściciel dóbr Korszowa Zeno Krzeczunowicz przeznaczył na wystawienie nowego budynku szkolnego w Korszowie położony pod katastralną liczbą 995 i 998 dominialny grunt obejmujący około $\frac{3}{4}$ morga bezpłatnie, przytem zapewnił na wystawienie tego budynku szkolnego potrzebny materiał z swoich lasów także bezpłatnie, a każdoczesnemu nauczycielowi odstąpił na użytek po wieczne czasy połączoną razem partję gruntu pod nazwą „Nad wsią“ l. t. 424 stara, 660 nowa obejmującą 3 morgi przestrzeni.

Rzeczony właściciel dóbr oświadczył także, że nigdy nie będzie się wzbraniał wydać gminie bezpłatnie na jej prośbę potrzebnego na opał lokalów szkolnych paliwa. Natomiast gminy Korszów i Liski przyjęły na siebie obowiązek zrąbać rzeczony drzewo w lesie bezpłatnie i przystawić do szkoły.

Lecz jeżeliby dominium odmówiło bezpłatnie asygnacyi drzewa na opał, postarają się gminy szkolne o zakupienie potrzebnego dla szkoły paliwa według wymiaru władzy publicznej.

Nakoniec g. k. proboszcz Korszowski ix. Alexander Lewicki dla lepszego uposażenia nauczyciela w Korszowie zapewnił mu ze swojej strony roczną składkę 2 złr. w gotówce przez czas swego urzędowania w Korszowie, i odstąpił morg łąki przez ten sam czas na użytek.

Wkońcu nadmienia się, że do nauczyciela należeć będzie postarać się o załatwianie potrzebnej przy szkole posługi.

Okazaną temi składkami pożyteczną i godną naśladowania usilność ku rozszerzeniu nauki ludu podaje niniejszem c. k. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Lwów, 21. sierpnia 1858.

Wiedeń, 1. września. Dnia dzisiejszego wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozestany XXXIV. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 131. Cesarskie rozporządzenie z dnia 30. sierpnia 1858 r., ważne we wszystkich koronnych państwach, z wyjątkiem Lombardoweneckiego królestwa, względem przeprowadzenia menniczego traktatu z dnia 24. stycznia 1857 (nr. 101 Dziennika pr. państwa) w stosunku do uprzywilejowanego austriackiego narodowego banku.

Z tym zeszytem został równocześnie wydany i rozestany rejestr osnowy, wydanych w miesiącu sierpniu 1858 r. zeszytów Dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

(Rozporządzenie cesarskie względem banknotów w walucie austriackiej. — Poselstwo księcia Modeny. — Nowy regulamin w sądownictwie. — Obóz pod Neunkirchen. — Kanał Suez.)

Wiedeń, 1. września. Dzisiejsza *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujące rozporządzenie cesarskie z 30. sierpnia 1858 wzglę-

dem przeprowadzenia traktatu monetarnego z 24go stycznia 1857 w stosunku do uprzywil. austr. banku narodowego:

W dalszem przeprowadzeniu traktatu monetarnego z 24. stycznia 1857, a mianowicie 22go artykułu jego postanowiam po wysłuchaniu Moich ministrów i Mojej rady państwa co następuje:

1) Zaczawszy od 1go listopada 1858 może uprzywil. austr. bank narodowy wydawać banknoty tylko w walucie austriackiej na 1000, 100 i 10 złotych. Wolno mu jednakże używać takich banknotów jeszcze przed 1. listopada 1858.

2) Uprzyw. austr. bank narodowy jest obowiązany swoje banknoty, opiewające na walutę austriacką, mieniać na żądanie właścicieli każdego czasu w głównej kasie swojej w Wiedniu na monetę srebrną w pełnej wartości.

3) Ze znajdujących się w obiegu banknotów w walucie austriackiej musi być przynajmniej trzecia część pokryta prawną monetą srebrną lub sztabami srebra, albo też w miarę stosunków i za przyzwoleniem Mego ministra finansów, częścią w monetach złotych lub sztabach złota, a reszta eskomtowanemi podług statutów albo zastawionemi papierami kredytowemi.

4) Banknoty w walucie austriackiej nietylko używają przywileju, jakie §. 15. patentu z 1. lipca 1841 przyznaje w ogóle pieniądzu papierowemu banku narodowego, to jest, że przyjmowane będą we wszystkich kasach publicznych, ale oraz tej korzyści, że każdy jest obowiązany przyjmować je przy wszystkich wypłatach, uiszczanych w walucie austriackiej, w całej wartości nominalnej.

5) W miarę, jak uprzywil. austr. bank narodowy wydaje banknoty, opiewające na walutę austriacką, mają być ściągane znajdujące się obecnie w obiegu banknoty w monecie konwencyjnej.

Do tego czasu jednak mają być przyjmowane te banknoty (w monecie konwencyjnej) przy wypłatach podług postanowień §§. 10 i 13. mego patentu z 27. kwietnia 1858 (Dz. u. p. N. 63).

6) Do ściągnięcia i wywołania z obiegu banknotów w monecie konwencyjnej

na 1000 złr. naznacza się termin do 30. czerwca	} 1859.
na 100 i 50 złr. „ „ do 31. sierpnia	
na 10 złr. „ „ do 31. października	

7) Opiewające na monetę konwencyjną banknoty po 5, 2 i 1 złr. mają być odtąd ile możności jak najspieszniej na kwotę najwięcej 100 milionów złr. zredukowane. Termin, kiedy mają być ściągnięte i zupełnie wywołane z obiegu, będzie później oznaczony.

8) Komitet z trzech członków ustanowiony z grona dyrektorów banku ich własnym wyborem ma przy pomocy cesarskiego komisarza czuwać nad ściśtem dopełnieniem postanowień, zawartych w §§. 3, 5 i 7.

9) Z końcem każdego miesiąca ma być ogłaszany stan wszystkich znajdujących się w obiegu banknotów i ich pokrycia nakazanego w §. 3.

Wiedeń, 30. sierpnia 1858.

Franciszek Józef, m. p.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył dnia 30. b. m. o 1. godzinie przyjmować uajlaskawiej książęco-modeńskiego ministra-rezydenta przy tutejszym dworze hrabiego Bayard de Volo i odebrać z jego rąk pismo Jego k. Mości panującego księcia Modeny, które zawierało życzenia z powodu urodzin cesarskiego następcy tronu.

— *Litogr. koresp. austr.* pisze: Uzupełniające rozporządzenie umieszczone niedawno w dzienniku ustaw państwa, i które zawiera ściśle oznaczenie trybu czynności mogącego poświadczyć o uzdolnieniu tych urzędników politycznych, którym poruczono dochodzenie mniejszych przestępstw należących teraz do wydziału sądowiczego zwierzchności politycznych, uchyla wszystkie już wątpliwości, jakie wnieciły porywczo i mniej sumiennie niektóre dzienniki zagraniczne.

Mamy to w świeżej jeszcze pamięci, jakie zamiary podkładano tym przepisom, jakie następności ztąd wyprowadzono; jak mylnie usiłowano dowodzić, jakoby sądownictwo publiczne popadło przez to w zamieszanie, i nie raz miasto niezłomnej sprawiedliwości doprowadzało do stronnicej samowoli. Zapobiegliwość rządu i oględne wydanie nowych przepisów w tej mierze jest nowym dowodem, że jeśli praktyczne rozeznanie rządu cesarskiego nie mogło przywiązywać żadnej wartości do tego, by doktrynę rozłączenia sądowiczey i administracyjnej władzy doprowadzić aż do ostatecznych granic samej tylko formy, to jednak uznał zupełnie prawdziwą treść

jej rzeczy, i nie spuszcza z uwagi zachowania idei prawności, tudzież załatwienia wszystkich spraw sądowych ze stanowiska prawa i po formie przepisanej ustawami.

Nowem urządzeniem trybu sędowniczo-administracyjnego usiłowano zaradzić potrzebie prawdziwej, a niezmiennie postanowienia te zasadzają się na ścisłym określeniu, kto właściwie ma wyroki wydawać, i że przy tem nie wolno mu w niczem odstąpić od prawnych przepisów. Zasłużona sława bezstronnej sprawiedliwości sądów austriackich nieucierpi przez to bynajmniej, a użyteczność trybu takiego okaże się jawnie.

— Z obozu pod *Neunkirchen* donoszą: „Ostatnia sobota (28. z. m.) był to dzień bardzo szczęśliwy dla wojsk obozujących: miały bowiem zaszczyt oglądać Jego c. k. Apost. Mość po raz pierwszy po narodzeniu Następcy tronu, i okazać Mu swoje przywiązanie i nieograniczoną miłość.

W piątek zrana przybył Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę Albrecht, był zrana na mustrze, a po obiedzie zwiedzał obóz pod *Neunkirchen*. W ciągu tego dnia zjechali także Ich Excelencye pp. fml. hr. Grünne, hr. Nobili i baron Kellner. Wieczorem było u Jego Excelencyi pierwszego jenerał-adjutanta zebranie, w ciągu którego przegrywała banda muzyczna w ogrodzie pocztowym. W sobotę rano przyjechał Jego Mość Cesarz. Niezliczone tłumy ludu witały Monarchę okrzykami radości. W świetle Jego Ces. Mości znajdowali się Ich Cesarzew. MM. Arcyksiężęta Karol Ludwik, Albrecht, Wilhelm, Wielki Książę następcy tronu toskańskiego, Ich Excelencye fzm. baron Hess, fml. hrabia Grünne, hrabia Nobili, baron Kellner, baron Schlitter, Steininger, ces. rosyjscy, król. pruscy, wielkksiążęco-meklenburscy oficerowie sztabu i wielu adjutantów Jego Ces. Mości. Manewry wypadły bardzo świetnie, a najbardziej odznaczali się huzary, pokonując z łatwością największe przeszkody terytorjalne.

O godzinie 11. przybył Jego Ces. Mość do obozu pod *Ternitz*, zsiadł z konia i udał się pieszo śród radośnych okrzyków żołnierzy do obozu pułku piechoty Wielkiego Księcia Heskiego, i zwiedzając tamtejsze ogniska kuchenne kosztował każde jedzenie. Ztamtąd udał się Jego Ces. Mość do traktorni oficerskiej pod godłem „Em. księcia Schwarzenberga w *Ternitz*, gdzie raczył zjeść śniadanie z całą świtą, a potem odjechał koleją żelazną do *Wiener-Neustadt*, gdzie oczekiwał przybycia Najjaś. Pana 6. pułk ułanów. Po lustracji tego pułku nastąpił powrót do *Wiednia*. W niedzielę była w obydwóch obozach msza polowa.“

— Z *Tryestu* donoszą: Niezmordowany promotor kanału w *Suez*, p. Lesseps, miał podczas bardzo krótkiej tą razą obecności swej w tem mieście (przybył 26. sierpnia przed południem paropływem lewantyńskim z *Konstantynopola*, a o północy odjechał do *Wenecyi*) rozmowę z kilkoma znakomitymi kupcami tutejszymi, przy czem oprócz prezydenta Izby handlowej był także i podesta obecny. P. Lesseps oświadczył im, że przedsięwzięcie to znaczne już znalazło poparcie, i że zapewne zwołane będzie pierwszych dni listopada r. b. zgromadzenie rady administracyjnej w *Paryżu*, by oznaczyć rozkład wpłaty i termin do rozpoczęcia budowy. Co do wplat rzeczonych, tedy wiadome, że kanał stanąć ma kosztem państw europejskich łącznie z *Turcyą* i *Egiptem*, tudzież *Stanami zjednoczonymi* w *Ameryce*; *Austria* dopłaca 20 milionów franków, a *Rosya* ze *Szwecyą* i *Danią*, *Szwajcaryą*, *Holandyą* i *Belgią* 15 milionów. Agencyę jeneralną dla cesarstwa austriackiego poruczono tutejszemu hurtownikowi i deputowanemu giełdy, p. P. Revoltella, którego wpisano także do rzędu fundatorów i członków rady administracyjnej „powszechnego stowarzyszenia kanału w *Suez*“.

P. Lesseps jest tego zdania, że kanał rzeczny z *Kairu* do jeziora *Timsah* z odnogami do *Suezu* i *Peluzyi* ukończony być może w ciągu jednego roku zupełnie, a dalej w ciągu dwóch lat ukończona dostateczna między obydwojma morzami komunikacja wodna dla dziewięciu-dziesiątych części teraźniejszego stanu żeglugi handlowej, i do czego niepotrzeba więcej nad dwie piąte części kapitału ogólnego, to jest 80 milionów franków.

Ameryka.

(Nowe plany Walkera. — Radość z telegrafu atlantyckiego. — Stan rzeczy w *Wenezueli*.)

Nowy Jork, 14. sierpnia. Do innych niespodzianek można doliczyć także i wiadomość z *St. Louis*, że jenerał Wm. Walker wyruszył w sile 800 uzbrojonych jeźdźców zamierzając wpaść do *Sonory*. Tak opowiada pewien z *Nowego Yorku* do *St. Louis* przybyły podróżny, który prócz tego widział po drodze do 400 innych uzbrojonych, jak się sposobili połączyć także z *Walkerem*.

— Jak wielce zajmuje atlantycki telegraf, świadczy następujący raport: *Auburn*, 13. sierpnia. Porobiono tu wielkie przygotowania do oświetlenia wszystkich publicznych budynków i domów prywatnych, a co wczoraj proklamacyą rozporządził major. Za przybyciem królewskiego poselstwa i odpowiedzi prezydenta mają być otworzone wszystkie kościoły a ludność ma zgromadzić się dla odprawienia ogólnego nabożeństwa dziękczynnego.

Wenezuela, 7. lipca. Dnia 5. lipca zgromadziła się konwencya w *Walencji* i exministra *Toro* mianowała prezydentem. Tego samego dnia przystąpiono także do wyboru prowizorycznego prezydenta: jenerał *Castro* został obrany większością 60 głosów przeciw 50 głosom, które padły na jenerała *Paez*. Taki rezultat wyborów można słusznie przypisać temu, że *Paez* nie było, a *Castro* był obecny, oraz że przyjaciele wiekowego patrioty obawiali się zaburzenia w razie opróżnienia prezydencji aż do przybycia

Paeza, a nakoniec że *Castro* będąc już w posiadaniu władzy, zawsze ma środki, utrzymać w swym ręku ster rządu. W prawdzie ostygło już uniesienie po obaleniu *Monaga*, lecz stan rzeczy jest niebardzo spokojny. Wojskowe stronnictwo, na którego czele właśnie stoi *Castro* ma przewagę, obawiają się przeto nowej anarchii. W *La Sierra* utworzyła się już nowa partya wicherzycieli, która rabując przeciąga najbogatsze dystrykta *Wenezueli* a w innych częściach kraju także niezupełny panuje pokój. Tak, jak jest teraz, zawsze *Wenezuela* chwieje się jeszcze między anarchią a wojskowym despotyzmem.

Hiszpania.

(Nowiny dworu. — Zwiedzenie granic północnych wstrzymane.)

Ich Mość Królestwo nie zjeżdżają w tym roku ani do *Santander* ani do *Biarritz*, nawet nieodjadą do *Bilbao*, aby tam oczekiwać Ich Mość Cesarstwa. Powodem tego, jak głoszą listy z *Madrytu*, ma być pogłoska, że w *Biarritz* wybuchła zaraźliwa słabość, i że dla zbadania tej zarazy wysłano dr. *Corvisarda*. Od jego raportów zawisło czy Cesarz i Cesarzowa przyjadą do *Biarritz*.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Kwarantana w *Kerczu*. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 29. sierpnia. Dzisiejszy *Observer* pisze: „Mówiono z początku, że Królowa za powrotem z *Niemczech* wyląduje w *Gravesend*. Teraz otrzymały władze tamtejsze z polecenia Jej Mości Królowy list z uwiadomieniem, że Królowa niemoże zaszczyścić powtórnie tego miasta odwiedzinami swemi.“

— Podczas odwiedzin Królowy w *Leeds* będzie 15.000 dzieci śpiewać hymn ludu.

— *Margrabią Dalhausie* jest zawsze jeszcze chory i lekarze radzą mu przepędzić zimę nie w *Anglii* lub *Szkocyi*, lecz na *Malcie*, *Madeirze* lub też gdziekolwiek u wód niemieckich.

— *Lord Stratford de Redcliffe* zamysła w przyszłą środę odjechać do *Konstantynopola*.

— Raporta o zniwach z rozmaitych części kraju są w ogóle pomyślne. Najlepiej udała się pszenica.

— Podług depechy konzula angielskiego z *Kerczu* muszą wszystkie zawijające tam okręta przebywać sześciodniową kwarantana, jeśli niemogą wykazać się paszportem zdrowia od rosyjskiego konzula w tym porcie, z którego wypłynęły.

— Zwraca uwagę to co *sir Charles Napier*, sędzi o *Cherbourg*, a co ogłosił w dzienniku *Times*. W liście swoim wyraża się admirał, że ten wojenny port, wywołuje konieczność, ażeby *Anglia* utrzymywała na kanale dobrze uzbrojoną i wyewiczoną flotę, co się da skutecznie się bardzo umiarkowanym kosztem. Odwołuje się przytem do słów *Lindsay'a*, który nadmienia, że *Anglii* przyjdzie z trudnością dostarczyć w chwili potrzeby dostateczną liczbę ludzi jakich wymaga angielska flota wojenna, dodając że rząd poświęca tej kwestyi całą swoją uwagę. Odnośnie do tego ostatniego twierdzenia pisze *sir Charles Napier*: „Cieszy mnie słyszeć to, tylko muszę niestety dodać, że wydział w tej sprawie, nie zrobił dotąd nic więcej, jak tylko że kilku przesłuchał świadków, aby potem odroczyć się aż do listopada.“

Francya.

(Wyjazd do *Biarritz*. — Marszałek *Randon*. — Poselstwa do *Szwajcaryi* i *Rzeszy* niemieckiej. — Wyprawa angielska na *Madagaskar*. — Polepszenie stosunków w *Paryżu*. — Stan finansów tureckich. — Narady względem paszportów.)

Paryż, 29. sierpnia. Wiadomości o stanie zdrowia w *Biarritz* są pomyślniejsze. Cesarz i Cesarzowa odjadą pozajutro; Cesarzewicz pojedzie także i tego roku. Odwiedziny Cesarza w obozie pod *Chalonnem* nastąpić mają w połowie września.

— *Marszałek Randon*, który od utworzenia nowego ministerium dla *Algierii* nie wrócił na swoją posadę, i bawi w swych dobrach w pobliżu *Grenoble*, prezydował w jeneralnej radzie departamentu *Isere*, i przy zagajeniu miał mowę, w której oświadczył, że wraca do tego departamentu po długoletniej nieobecności.

— Zaślubiny księcia *Małakowy* z p. *Paniga* zostały odroczone do końca września.

— Przeniesienie p. *Salignac-Felona* z *Berna* do *Frankfurtu* jest koncesyą *Francyi* dla *Szwajcaryi*, gdyż dyplomata ten utracił z powodu różnych zarządzeń jenerała *Espinasse* i innych wypadków całą swą wziętość i popularność w *Bernie*. Koncesya nabiera większej jeszcze wagi mianowaniem *margrabi Turgot'a* ambasadorem w *Bernie*. Posada poselska w *Madrycie* połączona jest z placą 140.000 franków, w *Bruxeli* 60.000 fr.; p. *Salignac Felon* pobierał w *Bernie* 60.000 fr., a w *Frankfurcie* mieć będzie tylko 50.000 fr.

— Rozeszła się tu w *Paryżu* pogłoska, jakoby okręt „*Scindia*“ odplynął z załogą 103 żołnierzy angielskich i oddziałem 30 żołnierzy do *Tamatawy* na wyspie *Madagaskar* dla skarcenia *Howanów*, chociaż według ugody między rządem angielskim i francuskim wybierano się wspólnie na tę wyprawę.

— Z każdym dniem ustala się przekonanie — pisze korespondent gazety wiedeńskiej — że największe trudności tak wewnętrznej jak i zagranicznej polityki są już załatwione i że ślady przesilenia handlowego zatarły się zupełnie. W tej chwili niezagroza już miastu żadne przesilenie. Publiczność wzbogaciła się od dwóch lat niejednym pożytecznym doświadczeniem. Obok niepłonnej widoków zarobku i licznych przedsiębiorstw spadają coraz więcej ceny żywności, a nawet i pomieszkania potaniały znacznie. Nowe budowle zaczynają wywierać pożądany wpływ; liczne familie,

wyparte z miasta częścią zburzeniem starych domów a częścią drożną pomieszkau, osiadły już stanowczo w pobliżu rogatek; a na koniec i liczba podróznich, którzy zwykle przyczyniają się wielce do podrózenia pomieszkau, jest w tym roku nierównie mniejsza niż kiedykolwiek.

— Krytyczne finansowe położenie, w jakim znajduje się rząd Sultana, jest obecnie przedmiotem dyplomatycznej korespondencji między naszym a gabinetem z St. James. Bez specjalnej rękomi otrzymać może Porta tylko z wielką trudnością kapitał niezbędny na pokrycie najgwałtowniejszych potrzeb, tem bardziej, że tyle jest już w zastawie, iż zaledwie by znaleźć można sposób w ostatecznym przypadku. Zrobiono propozycję wysłać do Konstantynopola francuskiego i angielskiego komisarza finansowego. Z Grecją dzieje się zupełnie przeciwnie; wewnętrzna administracja państwa przychodzi co raz więcej do porządku, co trzy opiekuńcze mocarstwa z zaspokojeniem postrzegają.

— W ministerjum spraw wewnętrznych odbywają się obecnie obrady nad modyfikacją istniejących paszportowych formalności.

Włochy.

(Obsadzenie redaktora dziennika Armonia. — Ulgi w gwardyi narodowej. — Konkurs budowy muzeum ateńskiego.)

Dziennik *Armonia* rozpisywał się w swych artykułach, o udziale jaki miał turyński profesor Melegari w zamachu na życie Króla Karola Alberta, do czego jak wiadomo przyznał się sam Melegari. Na zaskarzenie wniesione ze strony Melegarego zasądził turyński prowincjonalny trybunał odpowiedzialnego redaktora tego dziennika na pieniężną karę 1000 franków, na zapłacenie Melegaremu wynagrodzenia w kwocie 3000 franków, na dwumiesięczne więzienie, i na zwrot kosztów. Turyński apelacyjny sąd zmienił ten wyrok w ten sposób, że karę więzienia zmniejszono na 20 dni, a wynagrodzenie profesorowi Melegaremu na 1000 fr. karę pieniężną na 400 franków.

— (Dzisiejsza *Gazeta wied.* prostuje to doniesienie tem, że profesor Melegari nie przyznał się do udziału w zamierzonym zamachu na Króla Karola Alberta, lecz przeciwnie zaprzeczał wszelki udział z swej strony w tym spisku.)

— W Biella, Vercelli, i innych znaczniejszych miastach równie jak i w bardzo wielu gminach prowincjonalnych powoływać będą narodową gwardyę tylko do nadzwyczajnej służby; rekodzielnictwu i rolnictwu, jak pisze jeden z piemonekich dzienników, zwróci się w ten sposób wielu silnych ludzi, których dotąd powoływano prawie co tygodnia na bezużyteczne parady i t. d.

Rzym, 21go sierpnia. Tutejszy grecki konsulat zawezwał naszych krajowych równie jak obcych artystów do konkursu, z planami budowy na muzeum starożytności, które ma być wzniesione w Atenach kosztem patryotycznego daru p. Bernadaky. Artysta, którego plan zostanie uznany, będzie także i przy praktycznym wykonaniu tej budowy uwzględniony.

Niemce.

(Powrót Króla z Tegernsee. — Przejazd Królowy Wiktoryi. — Inspekcya wojsk związkowych.)

Berlin, 31go sierpnia. Odjazd Ich Mości Króla i Królowy z Tegernsee nastąpił według dziennika *Nürnbergger Korespondent* dnia 29. b. m. o godzinie pół do piątej po południu. W Mnichowie oczekiwano Ich Mości królestwa o 3/4 na 6, wieczorem w dworcu żelaznej kolei, gdzie po zwienieniu lokomotywy mieli wysoce Państwo udać się w dalszą podróż do Augsburga.

— Dziennik *Leips. Ztg.* pisze, że związkowa władza wojskowa poleciła jenerałom, którym poruczono inspekcję nad związkowym kontyngensem, głównie nato zważać, aby im przedstawiono całkowity kontyngens.

Kolonia, 30. sierpnia. Jej Mość Królowa Wiktorya i książę Albert, pisze kolońska gazeta, wrócili wczoraj do naszego miasta z Deutz, opatrywali po śniadaniu w późniejszych popołudniowych godzinach osoblności naszego miasta a o 7. godzinie byli z powrotem w Deutz.

Rosya

(Prace podejmowane w Krymie i zatoce Sebastopolskiej.)

Petersburg, 24. sierpnia. W Krymie zaczyna się teraz nowe życie. Przed kilką tygodniami odjechał inżynier z potwierdzonemi planami i zarysem budowy kolei żelaznej do Teodozyi, i jak slychać, także pobocznej kolei żelaznej do morza azowskiego i zdaje się że w tej chwili stanął już na miejscu. Oprócz tego będzie Sebastopol znów odbudowany wprawdzie nie jako ufortyfikowane miasto morskie, lecz jako port morski dla spokojnej komunikacji handlowej, i pomimo sprzecznych doniesień dzienników zagranicznych będzie jego zatoka oczyszczona z zatopionej floty rosyjskiej. Turyści angielscy, a po nich obce dzienniki rozsiadli wiele mylnych pogłosek względem podjętych w tej mierze robót. Zatopione okręta, mówią, nadtoczyło tak dalece robactwo, że już rozpaść się zaczęły, że źle są spojone i zbudowane, a towarzystwo amerykańskie zwątpiło już o wydobyciu zatopionych okrętów, jakoby zupełnie było niepodobieństwem. Ile nam wiadomo, nie podejmowało się żadne amerykańskie towarzystwo takiej roboty, a terazniejszy przedsiębiorca, J. Howen wydobył już nie jeden okręt, i nie ustaje w swojej pracy ani też nie myśli jej porzucić. Co do oczyszczenia zatoki, oczyszczono dotychczas te miejsca, na których stały 3 okręta wojenne, między temi jeden okręt liniowy o 120 działach. Przy tej sposobności rozebrano okręt liniowy „Jagudil“,

z wyjątkiem wręgi okrętowej, która na 12 stóp głęboko w dno morskie się wryła. Potem przystąpiono do czyszczenia miejsc, gdzie na dnie morskiem leżą liniowy okręt „Paris“ (o 120 działach) i fregata „Kowarna“ wraz z innemi statkami. Wydobyto całkiem wojenny szoner „Smielaja“ o 16 działach i paropływ „Turok“, odebrany w ostatniej wojnie Turkom; parowiec ten utrzymał się tak dobrze wraz z maszyną, iż się zdawało, jak gdyby ciągle był w użytku i nie był trzy lata pod wodą, tak dalece, że go do Nikolajewa zawieziono, azeby do służby przyrzadzić. Robactwo nie uszkodziło bynajmniej jego drzewa; podobnie szoner „Smielaja“, który tylko w górnej części, nieokrytej szlamem ucierpiał cokolwiek od robactwa. Nakoniec wydobyto także okręta „Groznyj“, i „Dunaj“. Okręta liniowe „Paris“ i „Jagudil“ stawiły świadectwo silnej konstrukcyi i doskonałego materiału, z którego są zbudowane. Debina jest tak dobra, jak materiał tego rodzaju w okrętowych warsztach angielskich, francuskich lub amerykańskich. Żelazo i miedź w Rosyi są lepsze niż w którymkolwiek innym kraju.

Turcya.

(Relucya dziesięciny. — Doniesienia z Kaney. — Morowa zaraza w Bengazi.)

Konstantynopol, 21. sierpnia. Wielkie dobrodziejstwo wyświadczone dla Bosuii i Hercegowiny i można by je zalecić we wszystkich prowincyach państwa. Jestto przestoczenie dziesięciny w naturze, na pieniężną daninę wyrównającą wartości dziesięciny według przeciętnej ceny z ostatnich pięciu lat. Daniny mają być płacone za pięć lat z góry, z odciągnięciem 20 na sto, jako procentu za cztery lata od płaconych z góry pieniędzy. Tem samem zmniejszają się koszta poboru i zapobiega się wszelkim zdzierstwom, jakich dopuszczali się dzierzawcy dziesięciny w naturze, niemówiąc już o ucisku i stratach jakich dozwawali producenci, gdyż niemogli przystąpić do żniwa, póki nieprzybyli dzierzawcy i nieotaksowali dziesięciny, co często następowało tak późno, że całe łany niszczały. Oczywiście że to jest z korzyścią w administracyi.

— Według listów z Kaney przyaresztowano od przybycia Mehemed Emin Baszy 20 do 30 osób po części w mieście a po części po wsiach. Wszysey ci mniej lub więcej niebezpieczni ludzie mieli pozostawać naturckiej fregacie aż do odjazdu do Konstantynopola gdzie będą sądzeni. W dystryckie Resimo panował ciągle jeszcze niepokój.

— Ostatnie wiadomości, jakie na Trypolidę otrzymano z Bengazi, niepotwierdzają wcale, by morowa zaraza zmniejszyła się w tem mieście. Wypadki śmierci niebyły wprawdzie tak liczne, jednak pochodziło to ztąd, że zaraza pochłonięła już połowę mieszkańców. Zaraza trwa tam ciągle z równą gwałtownością, i posunęła się w głąb rejencyi, ku Oazie Augilah.

A z y a.

(Telegram indyjski.)

Wczorajsza telegraficzna depeşe uzupełnia kolońska *Gazeta* z oryginalnej depeşy dziennika *Times* w następujący sposób: „Wiadomości z Kalkuty sięgają po dzień 17. lipca, a z Madrasu po dzień 25. lipca. Wojska w Audzie były zajęte pogonią powstańców i zburzeniem ziemnych fortyfikacyi. Rozmaici naczelnicy otrzymali za swoją wierność nagrody, inni zaś za zdradę zostali ukarani. Według wiadomości z Tientsinu z dnia 18. czerwca utrzymywano, że Amerykanie w swym traktacie z Chiaami zastrzegli sobie coroczne odwiedziny w Pekinie. Chiński komisarz w Kantonie wzywał lud do wojny i nie troszczył się wcale o układy na północy.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wenecya, 31. sierpnia. Kompozytor Ryszard Wagner przybył tu dzisiaj.

London, 1. września. Jej Mość Królowa Wiktorya przybyła wczoraj szczęśliwie do Osborne.

Turyń, 31. sierpnia. Dzisiejszy *Cattolico* donosi: Trybunał apelacyjny w Turynie potwierdził wyrok wydany na „Armonię“ w procesie Melegarego, a oprócz tego musi przedsiębiorstwo dziennika „Armenii“ zapłacić profesorowi Melegari 1000 lirów za naruszenie jego honoru.

Kurs lwowski.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	38	4	41
Dukat cesarski	4	40	4	43
Półimperyal zł. rosyjski	8	8	8	13
Rubel srebrny rosyjski	1	33 1/2	1	34 1/2
Talar pruski	1	30	1	31 1/2
Polski kurant i pięciozłotówka	1	9	1	10
Galiccyj. listy zastawne za 100 złr.	80	7	80	33
Galiccyjskie obligacye indemnizacyjne	82	15	82	45
5% Pożyczka narodowa	82	36	83	7

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	Dnia 3. września.	
	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	—	—
„ przedał „ „ 100 po	80	30
„ dawał „ „ za 100	80	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	—	41 1/2

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 1. września o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 82³/₄ - 82⁷/₈, Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92 - 92¹/₂ - Lomb. wen. pożyczki z 5% 95¹/₂ - 96. Obligacje długu państwa 5% 82¹/₄ - 82¹/₄, det. 4¹/₂% 72¹/₄ - 72³/₄, det. 4¹/₂% 64³/₄ - 65, detto 3% 49³/₄ - 50, detto 2¹/₂% 41 - 41¹/₄, detto 1% 16 - 16¹/₄. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97 - 97. Detto Oedenburg. z wypłatą 5% 96 - 96. Detto Peszt. 4% 96 - 96. Detto Medyol. 4% 95 - 95. Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 93 - 93¹/₂, detto węgier. 82³/₄ - 83, detto galic. 82 - 82¹/₄, detto siedmiogr. 81⁵/₈ - 81³/₄, detto innych krajów koron. 85 - 86. Oblig. bank. 2¹/₂% 63¹/₂ - 64. Pożyczka loter. z r. 1834 310 - 312. Detto z roku 1839 133¹/₄ - 133¹/₂. Detto z r. 1854 109³/₄ - 109⁷/₈. Renty Como 16¹/₂ - 16³/₄.

Galic. list. zastawne 4% 77 - 78. - Półn. Oblig. Prior. 5% 88¹/₂ - 88³/₄. Glognickie 5% 85¹/₂ - 85³/₄. Obligacje Dun. żegl. par. 5% 88 - 88¹/₂. - Oblig. Lloyd (w srebrze) 5% 88 - 88¹/₄. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 109 - 110. Akcyi bank. narodowego 950 - 952. Akcyje c. k. uprzyw. towarzyst. kred. 242¹/₄ - 242³/₄. Akcyje niż. austr. tow. eskomp. 117¹/₄ - 117³/₄. Detto Budzyńsko-Linko-Gmundzkiej kol. 88¹/₂ - 89. Detto półn. kolei 169³/₄ - 169¹/₂. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 263 - 263¹/₄. Detto kolei ces. Eliz. po 200 zlr. z wpłata 30% 100¹/₄ - 100³/₄. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 93 - 93¹/₄. - Detto cisańskiej kolei żel. 100 - 100¹/₄. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 237¹/₂ - 238 - Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 196 - 196¹/₂. - Detto losy tryest. 112¹/₂ - 113. Detto tow. żegl. parowej 532 - 533. Detto 13. wydania 103 - 103¹/₄. Detto Lloyd 350 - 355. Peszt. mostu łańcuch. 58 - 59. Akcyje młyna parowego wiad. 87 - 88. - Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18 - 19. - Detto 2. wydania 28 - 29. Esterhazego losy 40 zlr. 78¹/₂ - 79. - Windischgrätz losy 26¹/₄ - 26¹/₂. Waldsteina losy 26¹/₄ - 26¹/₂. Keglevicha losy 15¹/₄ - 15¹/₂. Ks. Salma losy 42¹/₄ - 42¹/₂. St. Genois 37³/₄ - 37⁷/₈. Palfego losy 40 - 40¹/₄. Clarego 38³/₄ - 39.

Amsterdam 2 m. 84³/₄. Augsburg Uso 102⁵/₈. - Bukareszt 31 T. 272 - . Konstantynopol 31 T. - . Frankfurt 3 m. 101³/₄ l. - . Hamburg 2 m. 74³/₄. - Liwurna 2 m. 101¹/₂. - Londyn 3 m. 10 - 3. - Medyolan 2 m. 101¹/₂. - Paryż 2 m. 119¹/₂. - Cesarzkich ważnych dukatów agio 105. - Detto koron. 13 42 - 44. Napoleons'dor 8 3 - 4. Angielskie Sover. 10 10 - 11. Imperyal Ros. 8 10 - 11. Srebro - .

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i wexli.

Dnia 3. września.

Oblig. długu państwa 5% 83¹/₁₆; losowane obligacje 5% 91²/₄; obligacje długu państwa 4¹/₂% 73¹/₄; 4% 65³/₄; 3% - ; 2¹/₂% - ; pożyczka loter. z r. 1834 - ; z r. 1839 - ; z r. 1854 109⁷/₈; pożycz. nar. z r. 1854 83¹¹/₁₆. Obl. banku 948 Akcyje bankowe - . Akcyje zakładu kredytowego 242³/₄. Akcyje kolei półn. po 1000 zlr. - . Austr.-franc. akcyje kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach 268¹/₄; detto z pełną wpłatą - ; kolej żelazna lomb.-wenecka - . Akcyje kolei nadciskiej - . Kolej cesarszowy Elżbiety - . Kolej połud. półn. komunikacyjna - . Akcyje żeglugi parowej na Dunaju po 500 zlr. 536. Akcyje żegl. parowej Lloyd po 500 zlr. - . Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomp. po 500 zlr. - . - Galic. listy zast. 4% - . Oblig. indemn. niż.-austr. 93³/₄; detto innych krajów koron. - ; detto galicyj. 82¹/₂. - detto węgierskie 82⁷/₈. Amsterdam - . Augsburg 102⁵/₈. Bukareszt 271¹/₂. - . Konstantynopol - . Frankfurt 101⁷/₈. Hamburg 74⁷/₈. Lipsk - Liwurna - . Londyn 10 - 4. Medyolan - . Marsylia 119³/₈. Paryż 119⁵/₈. - Agio duk. ces. 5.

KRONIKA.

Do wygody, zdrowia i czystości miast większych przyczyniają się najbardziej wodociągi a temi odznacza się Londyn przed wszystkimi. Każdy dom zaopatrzone jest wodą aż do piętra najwyższego, tak że służebni nie potrzebują dźwigać jej, i wolni są od tej uciążliwości, jaką ponosić muszą służebni na ładzie stałym. W Londynie sprowadzają wodę rurami do kuchni w kotłnię tuż nad ogniskiem lub niedaleko niego, i tym sposobem ją grzeją. Każdej przeto chwili mają wodę ciepłą, a kotłina napelnia się sama po każdym naderpnięciu wody. Innemi rurami sprowadzają wodę zimną lub ciepłą (ostatnią nie po wszystkich domach) na piętra wyższe, a zatem mają zawsze podostatkem wody pod ręką. W bardzo wielu domach prywatnych znajdują się łazienki nie tylko dla gospodarza, lecz także czasem osobne i dla domowników. Za pokreśceniem kurka można mieć bez żadnego innego zachodu wodę gorącą lub zimną. Na każdym piętrze znajdują się komórki do obmycia rąk, gdzie woda także rurami przychodzi. Kloaki mają jak wiadomo wodę rurami sprowadzaną, a co przyezynia się bardzo wiele do utrzymania zdrowia publicznego. Jak wszystko w Londynie, tak i to przedsiębiorstwo znajduje się w ręku stowarzyszenia prywatnego, które z każdego domostwa pobiera opłatę oznaczoną według większego, lub mniejszego spożyczenia wody. Wodociągi są tak urządzone, że mogą być każdemu domostwu natychmiast odcięte, a co się wtenczas przytrafia, jeśli kto z opłatą przynależną zbyt się opóźnia.

- Uniwersytet w Moskwie ma być zreformowany. Rząd postanowił znieść dawniejsze roczne kursa, a natomiast zaprowadzić prelekcje półroczne. Dawniejszy ścisły podział fakultetów, roczne egzamina, uniform z srebrnymi guzikami, stojącym niebieskim kolnierzem, trzygraniastym kapeluszem i zaopiętą szpadą - wszystko to ma być zniesione; liczba docentów prywatnych (których w Rosyi opłaca także uniwersytet) będzie znacznie pomnożona, a mianowicie każdemu profesorowi wolno będzie dodać dwóch docentów prywatnych do wykładania jednego przedmiotu.

- Według dzienników „Courier z Charlestown“ i „Enquirer z Kolumbii“ budują obecnie w północno amerykańskich dystryktach domy z bawelny. Złą bawelnę resztki, i t. p. ugniatają na masę i wyrabiają z niej bryły, które po wyschnięciu nabierają nadzwyczajnej twardości i tęgłości. Powierzchnię ścian z brył takich powlekają substancją chroniącą od wilgoci i jak mówią także i od ognia. Wynalazca otrzymał przywilej i wszędzie już budują bawelniane domy. Korzyść w tem, że budowa idzie spieszniej jak z cegieł.

Zeszyt sierpniowy Dodatku miesięcznego do „Czasu“ zawiera:
I. Obłężenie ławy św. Trójcy w Sergiewsku przez Polaków w początku XVII. wieku przez Jana z Warszawy.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 3. września.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Lubieński Leon, z Warszawy. - Bober Teod., Obertyński Henr., Smagłowski Winc. i Gojan Jan, z Krakowa. - Keszycki Józef, z Dzwiniaczki.
Hotel angielski: P. Rosnowski Felix, z Przeworska.
Hotel Langa: PP. Br. Leiningen Gust., c. k. jenerał-major, z Krakowa. - Dahme Aug., z Beska. - Bukar Winc., z Krakowa.
Hotel Krynickiego: P. Jaworski Józef, z Lackiego.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 3. września.

PP. Bułyński Ant., c. k. prz. pow., do Sądowej wiszni. - Bober Teod., do Rosyi. - Cywiński Luc., do Dąbrowicy. - Gojan Jan, do Koszuj. - Hr. Potocki Teod., do Rosyi. - Szawłowski Lud., do Przewłok. - Sroczyński Fel., do Brusna. - Ujejski Bron., do Lubczy. - Wybranowski Roman, do Dzwiniogrodu. - Zagórski Miecz., do Podbuża. - Rössler Lud., c. k. rotm., do Tarnopola. - Rosnowski Fel., do Przeworska. - Jamenoly Konst., do Moldawii. - Zawadzki Nik., do Belza. - Treter Hil., do Łoniego.

Sposztrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 2. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 11	+ 8.0°	92 0	północny	sl. jasno
2. god. po poł.	326 65	+ 15.0°	59 1	półn.-zach.	„ pochmurno
10. god. wiecz.	327.10	+ 9 8°	88.0	północny	„ jasno

Termina

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacji i t. d.

Dnia 6. września: Wydzierżawienie propinacyi i sprzedaż realności pod nr. 6. w Samborze. - Sprzedaż nieużytecznego papieru we Lwowie. - Licytacja na dostarczenie różnych materyi na odzież i innych artykułów dla domu karnego we Lwowie. - Wydzierżawienie propinacyi w Winnikach. - Licytacja na dostarczenie różnych potrzeb dla szpitalu we Lwowie. - Licytacja na dostarczenie kamienia na gościniec staromiejski za pomocą ofert w Samborze. - Licytacja na przewiezienie różnych rzeczy c. k. artylerii we Lwowie.

Dnia 7. września: Sprzedaż realności pod nr. 538 i 539²/₄ we Lwowie. - Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego w Tarnopolu. - Licytacja na dostarczenie papieru dla finansowej dyrekcji za pomocą ofert w Krakowie.

Dnia 9. września: Licytacja na dostarczenie światła i drzewa dla c. k. fabryki w Jagielnicy. - Licytacja na dostarczenie żywności dla więźniów w Tarnopolu.

Dnia 13. września: Wydzierżawienie propinacyi w Szczercu. - Licytacja na dostarczenie mięsa w Tarnowie. - Sprzedaż różnych za przestępstwa cłowe zabranych towarów we Lwowie. - Wydzierżawienie dodatku gminnego w Dobromilu.

- II. Dyaryusz podróży do Polski, wyjęty z Pamiętników Jana Chrzyciela Faggioli przez Władysława Kulezyckiego.
- III. Dwa wspomnienia z mojej podróży po Korsyce, przez Konstantego Gaszyńskiego.
- IV. Trzy piosenki Teofila Lenartowicza.
- V. Życie i śmierć Józefa Chłopickiego w Krakowie, (dokończenie) przez Józefa Mączyńskiego.
- VI. Przegląd piśmiennictwa, przez Lucyana Siemińskiego.
- VII. Wschód i Zachód, przez Maurycyego Manna.
- VIII. Kronika: z Krakowa - korespondencye: z Wiednia - z Poznania - z Berlina - z Paryża - z Sinigalii.
- IX. Gazetka literacka.

Trzy zeszyty Dodatku miesięcznego stanowią tom jeden. Zeszyt sierpniowy jest zeszytem trzydziestym drugim roku trzeciego, a drugim tomem jedynastego.

Zeszyt następny wyjdzie 31. września zawsze w objętości zapowiedzianej przy ogłoszeniu, 12 do 15 arkuszy druku.

Dodatek tygodniowy Nr. 36.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Wacław Hieronim Sierakowski, starowierzy pasterz z XVIII wieku przez Maurycyego hr. Dzieduszyckiego.
Wizerunki i malowidła Stroińskiego w prezbiterium. Zapisy łask N. P. na wstęgach i kartach. Malowidła w zakrystyi. Kaplica P. Jezusa ukrzyżowanego. Przeistoczenie nawy i niższej części kościoła. Kaplice: kupiecka (literatów), rzeźnicza (radziecka), dziadowska P. Jezusa miłosierdnego (kampionowska), P. Jezusa ubiczowanego. Kontrakt z Stroińskim o malowanie kościoła i kaplic. Znamienitsze szczegóły malowideł. Drugi malarz Tavellio. Pierwsze nabożeństwo przed wielkim ołtarzem. Ofiary i wota obywateli lwowskich. Nowe ołtarze i w nich obrazy. Zewnętrzne oporządzenie katedry. Nagrobki i pomniki.
2. Obrót handlu krajowego w listopadzie 1857.
Przywóz i wywóz towarów do kraju, i za granicę.
3. Chyrów. Dokument z r. 1538. Andrzej Tarło określa powinności mieszczan względem dziedziców, i dziedziców obowiązki względem mieszczan.